Magiczny Kraków

Miasto sprawnie zarządzane

2025-05-19

Początek kadencji prezydenta Aleksandra Miszalskiego stał pod znakiem zmian organizacyjnych i decyzji finansowych, dla których wspólnym mianownikiem było usprawnienie pracy urzędu, wzmocnienie koordynacji zadań wykonywanych wraz z jednostkami miejskimi, stworzenie ram pozwalających miastu utrzymać dyscyplinę finansową.

Zakres i kierunek zmian strukturalnych został zdefiniowany podczas trwających kilka miesięcy analiz, audytów i czynności doradczych, a reforma objęła miejskie wydziały i komórki.

– Obejmując urząd prezydenta deklarowałem, że chciałbym, aby Kraków był bardzo dobrze zarządzany, i zapowiadałem większą profesjonalizację w tej dziedzinie. Stąd też decyzja, aby najpierw sprawdzić, jak działają dotychczasowe struktury, a następnie zaproponować takie zmiany, które pozwolą nam osiągnąć kilka rzeczy jednocześnie: racjonalizację pracy, lepsze wykorzystanie potencjału wykwalifikowanych, specjalistycznych kadr, a także optymalizację kosztów – podkreśla prezydent Aleksander Miszalski.

Wprowadzona **restrukturyzacja** polegała więc m.in. na nowym podziale zadań – tam, gdzie one się dublowały lub były rozproszone – i odpowiednim ich przypisaniu do zreformowanych wydziałów i komórek. Efektem jest powstanie m.in. Wydziału Środowiska, Klimatu i Powietrza, integrującego obecnie zadania z zakresu ochrony środowiska, ekologii i polityki klimatycznej, czy Wydziału Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury, zajmującego się szeroko pojętą infrastrukturą komunalną (drogową, wodną, energetyczną, gospodarką odpadami) oraz jej użytkowaniem i rozwojem (organizacja ruchu, zrównoważona mobilność, inwestycje). Ponadto rozdzielono i uporządkowano kompetencje w zakresie sportu: kreowanie polityki sportowej to obecnie domena przywróconego Wydziału Sportu, natomiast ZIS skupia się na planowaniu i nadzorowaniu procesów inwestycyjnych oraz organizacji wielkich imprez sportowych.

Nowo powołany Wydział Dialogu, Konsultacji i Kontaktu Obywatelskiego to z kolei komórka wyspecjalizowana w tematach związanych z prowadzeniem i doskonaleniem procesów konsultacyjnych, wspieraniem inicjatyw obywatelskich i rozwijaniem partycypacji społecznej, ale co równie ważne – jest on także codziennym punktem wymiany informacji i uwag zachodzącej na linii miasto – mieszkańcy (poprzez Krakowskie Centrum Kontaktu).

Przed nami są jeszcze kolejne zmiany – to wymagające większego nakładu pracy, ze względu na złożoność procedur, przygotowania do powołania Centrum Usług Wspólnych. Wymaga to identyfikacji zadań i usług wspólnych i opracowania odpowiednich aktów prawnych.

Zmianom na poziomie wydziałów towarzyszyło wprowadzenie struktury nadrzędnej w postaci ośmiu departamentów (Edukacji, Komunalny, Ładu Przestrzennego, Marki Kraków, Polityki Społecznej, Prezydencki, Spraw Obywatelskich, Zrównoważonego Rozwoju) – które pełnią funkcję koordynującą, nadzorują efektywność pracy, pilnują dyscypliny finansowej. Mają dbać o to, by procesy zarządzania miastem były bardziej efektywne, zracjonalizowane pod względem kosztów, a usługi oferowane

mieszkańcom – jak najlepiej dopasowane do potrzeb, łatwo dostępne i nowoczesne.

W celu **wzmocnienia koordynacji działań miasta** w ważnych obszarach powołane i obsadzone w drodze konkursów zostały uzupełniające stanowiska pełnomocników – dotyczy to współpracy z organizacjami pozarządowymi (Artur Buszek) oraz współpracy ze środowiskiem biznesowym (Dominika Walec). Pracę rozpoczęli również koordynator ds. dostępności miasta i usług miejskich wspierający osoby ze szczególnymi potrzebami (Magdalena Mardyła) oraz Rzecznik Praw Ucznia i Dialogu Szkolnego (Aleksandra Twaróg). Na etapie tworzenia są stanowiska: rzecznika ds. zwierząt, rzecznika praw lokatorów, pełnomocnika ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od sierpnia 2024 r. Kraków – jako drugie miasto w Polsce – ma swojego Burmistrza Nocnego (Jacek Jordan), który jednocześnie kieruje pracami Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy, powołanej przy prezydencie Krakowa.

Ta ostatnia jest tylko jednym z przykładów nowego podejścia do tworzenia polityk miejskich polegającego na angażowaniu w ten proces **środowisk eksperckich i branżowych**, szerokiego grona interesariuszy czy przedstawicieli NGO – przykładem są powołane ostatnio: Rada Naukowo-Techniczna ds. Budowy Metra, zespół zadaniowy ds. kierunku rozwoju infrastruktury rowerowej czy Miejska Komisja Architektoniczno-Urbanistyczna w nowej odsłonie. Daje to gwarancję, że plany działań podejmowanych w newralgicznych dla rozwoju miasta obszarach będą tworzone i realizowane z uwzględnieniem opinii i rekomendacji międzysektorowych gremiów konsultacyjnych.

W ciągu ostatniego roku zapadły też ważne decyzje kadrowe, dla których podstawą była **polityka przeciwdziałająca mobbingowi** (ze stanowisk odwołani zostali dyrektor Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK Maria Anna Potocka oraz dyrektor Szpitala Żeromskiego Lech Kucharski) oraz wnioski płynące z **kontroli finansów i procedur przetargowych** (skrócenie kadencji dyrektora Teatru Variete Janusza Szydłowskiego).

Obsada stanowisk, która następuje w drodze konkursu, zawsze przyciąga uwagę mediów i opinii publicznej. Poszczególne etapy postępowania konkursowego, poczynając od ogłoszenia naboru, przez weryfikację wiedzy i przygotowania kandydatów, aż po ogłoszenie wyników, przebiegają według zasad określonych w ustawie o pracownikach samorządowych. Porównanie Krakowa z innymi dużymi miastami pokazało, że procesy dotyczące wyboru kandydatów, którym powierzane są stanowiska urzędnicze, przebiegają według takich samych standardów.

– Stopniowe **zmniejszanie deficytu budżetowego** z jednoczesnym **wypracowywaniem coraz wyższej nadwyżki operacyjnej** to priorytety, które począwszy od budżetu uchwalonego na rok 2025 muszą być konsekwentnie realizowane przez kolejne lata, aby wyprowadzić miasto z zastanej, trudnej sytuacji finansowej – podkreśla prezydent Aleksander Miszalski. – Odpowiedzialna polityka musi się więc opierać na racjonalnym planowaniu wydatków bieżących i inwestycyjnych, zwiększaniu dochodowości miasta i sprawniejszym pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych – dodaje.

Efektem tych założeń jest **nowe podejście do finansowania inwestycji** – większe zadania, w tym te mające znaczenie strategiczne, a co za tym idzie bardzo kosztochłonne, realizowane są pod warunkiem uzyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych: bezzwrotnych dotacji ze środków unijnych lub krajowych (przy których wymagany jest zwykle ograniczony wkład własny miasta) albo

pożyczki z Krajowego Planu Odbudowy (z korzystnym oprocentowaniem wynoszącym od 0 do 1 proc.).

W ramach starań o **bezzwrotne dotacje unijne** Kraków pozyskał już ponad 88 mln zł (m.in. na inwestycje związane z ochroną środowiska, polityką mieszkaniową i społeczną, edukacją, infrastrukturą rowerową). Obecnie trwa ocena kolejnych wniosków aplikacyjnych złożonych przez miasto, opiewających na łączną kwotę prawie 578 mln zł (m.in. na realizację strategicznych zadań infrastrukturalnych, jak linia tramwajowa z os. Krowodrza Górka na Azory, przebudowa torowisk w ciągu ulic Starowiślnej, Straszewskiego i Karmelickiej, budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z parkingiem P&R Bronowice i terminalem autobusowym czy budowa przystanku kolejowego SKA „Kraków Prądnik Czerwony” z parkingiem P&R).

Innym instrumentem są **środki z KPO**, przeznaczone na wsparcie